

Jolanta Kokoszka

Instytut Nauk o Kulturze

Uniwersytet Śląski w Katowicach

e-mail: j.a.kokoszka@o2.pl

 <http://orcid.org/0000-0001-7390-5992>

Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Infologów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za rok 2019

W 2019 r. Koło Naukowe Infologów (dalej: KNI) działające przy Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach przejawiało wszechstronną aktywność, kontynuując organizację wydarzeń oraz udział w projektach tworzonych przez Uniwersytet Śląski. Działalność KNI skupiła się również na publikacjach naukowych, konferencjach oraz przygotowaniu wydarzeń i stanowisk pokazowych.

W związku z wchodzącą w życie 1 października nową ustawą dotyczącą szkolnictwa wyższego KNI, po przemianach strukturalnych uczelni, przynależy od roku akademickiego 2019/2020 do Instytutu Nauk o Kulturze, co pozwala na poszerzenie obszarów naukowych zainteresowań członków Koła oraz zaproszenie do współpracy studentów takich kierunków, jak kulturoznawstwo oraz kultury mediów.

Naukowo-badawcza działalność członków KNI poskutkowała wydaniem dziesięciu sprawozdań z regionalnych wydarzeń, w których członkowie uczestniczyli, oraz jednego artykułu. Ogłoszono je w kwartalniku Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (od 2020 r. półrocznik) „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media” oraz miesięczniku „Bibliotekarz”. Pod koniec 2018 r. członkowie KNI wzięli udział w pięciu wydarzeniach, co w 2019 r. zaowocowało publikacją relacji. W numerze 1 (32) czasopisma „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media” ukazały się trzy sprawozda-

nia. Adriana Piechota ogłosiła raport z Konferencji Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”, Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach oraz Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (s. 185–187). Konferencja ta odbyła się 5 września 2018 r. w auli Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i uzupełniła 24. Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides” w Katowicach (4–6 września). Nikoleta Saluk przedstawiła relację z XLI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach pt. *Sytuacja bibliotek i bibliotekarzy w kontekście zmieniającego się prawa* (s. 189–194). Konferencja miała miejsce 25 września 2018 r. w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w Katowicach. Forum zostało zorganizowane przez Sekcję Bibliotek Szkół Wyższych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach, Sekcję Bibliotek Naukowych przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką w Katowicach. Celem obrad konferencyjnych było wsparcie realizacji zadań Agendy Zrównoważonego Rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych, takich jak dobra jakość edukacji oraz wzrost gospodarczy i godna praca. W tym samym numerze pojawiło się również sprawozdanie A. Piechoty dotyczące konferencji *Sztuka czytania – sztuka książki* (s. 199–201), która odbyła się 24 października 2018 r. w Centrum Edukacyjnym im. św. Jana Pawła II w Gliwicach. Impreza została zorganizowana przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Gliwicach, pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Gliwice, Biblioteki Narodowej w Warszawie i Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018 oraz pod patronatem medialnym TVP Kultura i „Dziennika Zachodniego”. Celem wydarzenia było zgromadzenie specjalistów, przedstawicieli ośrodków akademickich oraz osób związanych zawodowo z książką i sztuką.

W numerze 2 (33) „Nowej Biblioteki. Usług, Technologii Informacyjnych i Mediów” wydanym w 2019 r. pojawiły się kolejne dwa sprawozdania przygotowane przez studentów należących do KNI. Martyna Król i Katarzyna Szmidt przedstawiły podsumowanie XII Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Kół Naukowych Bibliotekoznawców, zorganizowanej 20 listopada 2018 r. przez KNI (s. 137–142). Tematem konferencji byli *Ludzie, idee, instytucje w przestrzeni biblioteczno-edukacyjnej*. Na obrady przyjechali goście z Katowic, Torunia, Wrocławia, Pszczyny, Wałbrzycha, Częstochowy i Sosnowca. Z referatami wystąpili studenci, doktoranci, pracownicy bibliotek Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach oraz Stowarzyszenia Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST. W tym numerze ukazało się również coroczne sprawozdanie z działalności KNI przygotowane przez Danielę Brzósę (s. 143–147). W sprawozdaniu znajduje się opis wszystkich publikacji oraz wydarzeń, które zostały przygotowane przez KNI w 2018 r.

Członkinie KNI, M. Król i K. Szmidt, uczestniczyły 25 października 2018 r. w Zabrzu w seminarium zatytułowanym *Książka na piątkę, znakomity początek: rozdanie drugie*, z którego sprawozdanie zostało opublikowane w marcowym (trzecim) numerze miesięcznika „Bibliotekarz” (s. 25–26). Wydarzenie zorganizowali Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu oraz zabrzańska filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach. Seminarium zostało dofinansowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Promocja czytelnictwa*. Jego celem było podkreślenie roli książek w życiu człowieka.

W numerze 3 (34) kwartalnika „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media” ukazały się kolejne dwa sprawozdania przygotowane przez studentki należące do KNI. Dominika Panek opracowała relację ze spotkania pt. *Dokumenty życia osobistego jako źródło informacji w badaniach naukowych* (s. 143–147), które miało miejsce 23 stycznia 2019 r. w Katowicach. Zostało zorganizowane przez Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszora. Seminarium miało na celu przedstawienie efektów badań nad dokumentami życia osobistego oraz rozpoczęcie dyskusji na temat sposobów wykorzystania ich w pracach badawczych. Drugie sprawozdanie opublikowane w tym numerze periodyku zostało przygotowane przez Olę Forlicz oraz Julię Banduch (s. 165–170). Dotyczyło Ogólnopolskich Targów EDUKACJA, które miały miejsce 26–27 marca 2019 r. w Katowicach. To cykliczne wydarzenie, które po raz dwudziesty pierwszy odbyło się w Hali Widowiskowo-Sportowej Spodek, miało na celu zaprezentowanie oferty edukacyjnej skierowanej głównie do młodzieży, chcącej rozwijać swoje pasje i kontynuować naukę w wybranych przez siebie uczelniach wyższych. Targi zostały zorganizowane przez katowicką Fundację na Rzecz Wspierania Edukacji i Rozwoju Samorządności Wśród Młodzieży VIRIBUS UNITIS. Wydarzenie honorowym patronatem objął Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Katowice, Minister Edukacji Narodowej oraz Wojewoda Śląski.

W ostatnim, czyli 4 (35) zeszycie instytutowego kwartalnika pojawiły się trzy opracowane przez członków KNI publikacje. A. Piechota ogłosiła artykuł pt. *Biblioteka bez barier... Czy to wystarczy? Problem usług bibliotecznych dla osób z niepełnosprawnościami. Analiza programów kształcenia studiów wyższych oraz działalności bibliotek powiatowych Śląska i Zagłębia* (s. 187–203). Autorka przedstawiła problem barier architektonicznych i konieczność przystosowania pomieszczeń bibliotecznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Biblioteki powiatowe dysponują również sprzętem komputerowym oraz wydawnictwami ułatwiającymi pracę z użytkownikiem z niepełnosprawnościami, natomiast – jak podkreśliła autorka – wyposażenie to nie zawsze jest odpowiednio wykorzystywane. Badaniom wstępnym poddała działalność bibliotek powiatowych Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami. Przeanalizowała także programy studiów na kierunkach kształcenia bibliotekarzy we wszystkich ośrodkach w Polsce, wyszukując w nich treści związane z obsługą osób z niepełnosprawnościami. Jolanta Kokoszka przedstawiła natomiast relację z LXII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach (s. 271–275). Seminarium odbyło się 28 maja 2019 r. w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w Katowicach pod hasłem *Czasopisma bibliologiczne i informatologiczne w dobie przemian*. Jego organizatorami były: Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach, Sekcja Bibliotek Naukowych przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Warszawie, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka. Cel spotkania stanowiły analiza dokonań i diagnoza problemów współczesnych czasopism bibliologicznych i informatologicznych wydawanych na terenie Śląska bądź związanych z nim redakcyjnie. Seminarium zgromadziło więc redaktorów naczelnych, redaktorów lub inne osoby reprezentujące przywoływane periodyki. Druga publikacja w numerze 4 kwartalnika autorstwa A. Piechoty była relacją z V Ogólnopolskiej Konferencji Studencko-Doktoranckiej *Rozpoznać przeszłość w teraźniejszości. Ochrona dziedzictwa w XXI wieku* (s. 277–283). Wydarzenie miało miejsce w dniach 12–13 kwietnia 2019 r. i zostało zorganizowane przez członków Akademickiego Koła Studentów Ochrony Dóbr Kultury działającego przy Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Celem spotkania było interdyscyplinarne spojrzenie

na ochronę dziedzictwa w XXI w. Spotkanie zgromadziło studentów ochrony dóbr kultury i kierunków pokrewnych z Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także prawników, muzealników, archeologów, urbanistów, architektów i bibliotekarzy z różnych stron Polski.

Studenci należący do KNI aktywnie uczestniczyli ponadto w ogólnopolskich konferencjach, reprezentując Koło jako prelegenci. A. Piechota wystąpiła na omówionej już w sprawozdaniu V Konferencji Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej *Rozpoznać przeszłość w teraźniejszości. Ochrona dziedzictwa w XXI wieku* z referatem *Konserwacja i digitalizacja kolekcji judaików Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu*. Na grudniowej XIII Ogólnopolskiej Konferencji Studencko-Doktoranckiej Kół Naukowych pt. *Specjalna, specjalny, specjalne – biblioteka, użytkownik, usługi*, zorganizowanej przez KNI, przedstawiciele Koła zaprezentowali pięć prelekcji: N. Saluk – *Literatura jako spotkanie. Aktywne czytelnictwo a postrzeganie wielokulturowości w społeczeństwie*, O. Forlicz – *Źródła informacji dla kynologów*, J. Kokoszka – *Mem – specjalne medium informacyjne. Stan badań polskiego piśmiennictwa w dziedzinie nauk humanistycznych*, Magda Pokrywka – *Wykorzystanie psychologii Gestalt w projektowaniu stron internetowych* oraz Adam Gajecki – *Użytkownicy e-administracji publicznej w województwie śląskim – wyniki badań własnych*.

Działalność KNI o charakterze promującym Uniwersytet Śląski przejawiała się m.in. poprzez wystawienie stanowiska pokazowego na Śląskim Festiwalu Nauki (dalej: ŚFN). Trzecia edycja tego wydarzenia miała miejsce w dniach 12–14 stycznia 2019 r. *Tajna Baza Bookmana* – stanowisko pokazowe KNI – miało na celu zaprezentowanie działalności Koła nie tylko wśród studentów Uniwersytetu Śląskiego, ale również zaproszenie uczniów szkół średnich do podjęcia studiów w macierzystym Instytucie. Członkowie KNI przygotowali kilka atrakcji dla uczestników ŚFN, a mianowicie: prezentację zachęcającą do kreowania przez młodych ludzi infosfery, tworzenie spersonalizowanego ekslibrisu, kurs kaligrafii, warsztaty origami, quiz tematyczny z zakresu znajomości literatury oraz łamańce językowe, warsztaty introligatorskie i tworzenie zakładek do książek. Pokazany został też proces szycia książki na przykładzie starego druku przy użyciu szywnicy.

7 maja 2019 r. KNI zorganizowało natomiast *Warsztaty z Rozwoju Kompetencji Cyfrowych* dla członków Koła oraz studentów Wydziału. Przygotowało je we współpracy z Fundacją Media 3.0 oraz organizacją Przestrzeń from Facebook. Podczas spotkania przeprowadzone zostały zajęcia w trzech blokach tematycznych: obecność w sieci, marketing społecznościowy oraz cyberbezpieczeństwo. Każdy z nich był osobnym

modułem, za które odpowiedzialność wzięli specjaliści z branży marketingu internetowego. Uczestnicy zapoznali się z narzędziami pozwalającymi usprawnić promocję firmy lub wydarzenia w sieci oraz narzędziami zabezpieczającymi konta i pozwalającymi bezpiecznie poruszać się w internecie. Wydarzenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem, zgromadziło ponad 50 osób, a każdy z uczestników uzyskał certyfikat Facebooka.

Członkowie KNI zostali również zaproszeni przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Gliwicach na warsztaty dotyczące tworzenia gier oraz prezentację działalności gliwickiej księżnicy. 23 maja 2019 r. studenci z KNI odwiedzili Biblioforum, a więc bibliotekę w centrum handlowym, która wypożycza książki, filmy oraz gry planszowe, stanowiące część zasobów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach. Jest to jednocześnie przestrzeń, w której użytkownik może spędzać wolny czas lub skorzystać z komputerów.

Dwa tygodnie później, 6 czerwca 2019 r., odbyła się w Katowicach kolejna już, bo czwarta, edycja katowickiego happeningu czytelniczego *Jak nie czytam, jak czytam*, zorganizowanego przez Zespół Szkół Handlowych im. Bolesława Prusa w Katowicach oraz doradcę metodycznego do spraw bibliotek szkolnych w Katowicach Iwonę Müller. Przedstawiciele Koła wraz z pracownikami Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej wzięli udział w wydarzeniu, które stanowiło katowicką część ogólnopolskiej kampanii, zainicjowanej przez redakcję „Biblioteki w Szkole”.

Członkowie KNI pojawili się również na konferencjach naukowych jako słuchacze. Joanna Balawender wzięła udział w VI Oświęcimskim Forum: *Europa wobec wyzwań XXI wieku: Europa razem czy osobno?*, zorganizowanym 16–17 maja 2019 r. przez Oświęcimski Instytut Praw Człowieka¹.

Przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego 2019/2020 na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbył się dzień otwarty, w trakcie którego zostały przeprowadzone warsztaty dla uczniów szkół średnich, a wydziałowe koła naukowe miały okazję zaprezentować swoje dokonania. 25 września 2019 r. reprezentanci KNI (K. Szmidt, M. Król, N. Saluk, J. Kokoszka, Kuba Lulewicz, Magdalena Mientus-Grzymek, Monika Matysik oraz Marta Grabowska) przygotowali stanowisko pokazowe, mające na celu zainteresowanie przyszłych studentów Uniwersytetu Śląskiego tematyką poruszaną na zajęciach

¹ Udział w innych wydarzeniach skutkował przygotowaniem relacji i sprawozdań, co zostało opisane w pierwszej części tekstu.

kierunków, których przedstawicielami są członkowie Koła. Na stoisku wykorzystano też prezentację omawiającą działalność KNI.

Miesiąc później, w październiku 2019 r., Natalie Grochowicki i Michalina Wodarska zostały wolontariuszkami gry miejskiej *Fair Train*. Celem udziału w projekcie jest uświadamianie młodzieży problemów klimatycznych świata. Członkinie Koła pomogły dotychczas przy organizacji IX edycji wydarzenia, zajmując się jego stroną medialną oraz tworzeniem fotorelacji.

Pod koniec 2019 r. KNI zorganizowało XIII Ogólnopolską Studencko-Doktorancką Konferencję Kół Naukowych, zatytułowaną: *Specjalna, specjalny, specjalne – biblioteka, użytkownik, usługi*. Konferencja odbyła się 5 grudnia 2019 r. na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Sali Rady Wydziału im. Zbigniewa Jerzego Nowaka i zgromadziła około 150 słuchaczy. W trakcie konferencji zostało wygłoszonych 15 referatów, które zostały podzielone na 3 sesje tematyczne: *Biblioteka specjalna, Specjalny użytkownik oraz Specjalne usługi, specjalna informacja*. Wśród prelegentów, poza członkami KNI, pojawili się również przedstawiciele różnych instytucji z całego kraju².

12 marca 2019 r. został powołany również nowy samorząd KNI w składzie: J. Kokoszka – przewodnicząca, Kamil Nowak – zastępca, K. Lulewicz – skarbnik oraz Julia Lewandowska – sekretarz. Wraz z nowym rokiem akademickim 2019/2020 zastępcą przewodniczącej została Zuzanna Poloczek.

Plany KNI na 2020 r. obejmują przede wszystkim kontynuację działań promujących działalność Koła i Uniwersytet Śląski, publikowanie artykułów oraz sprawozdań z wydarzeń, w których członkowie wezmą udział, a także organizację XIV Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji pod hasłem: *Świat danych: słowo – obraz – dostęp*.

Tekst wpłynął do redakcji 30 września 2020 r.

² Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach, Archiwum Śląskiej Kultury Muzycznej Biblioteki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej, Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego, Dział Biblioterapeutyczny Biblioteki Śląskiej w Katowicach, Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Piekarach Śląskich, Biblioarte, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu oraz Zespół Szkół Zawodowych Towarzystwa Salezjańskiego w Oświęcimiu.